

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Dominika Gril

Sanacija poplav v občini Laško

Diplomsko delo

Ljubljana, 2011

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Dominika Gril

Mentor: red. prof. dr. Marjan Malešič

Sanacija poplav v občini Laško

Diplomsko delo

Ljubljana, 2011

ZAHVALA

Rada bi se zahvalila svojemu mentorju, red. prof. dr. Marjanu Malešiču, za vso pomoč pri izdelavi mojega diplomskega dela. Hvala tudi zaposlenim na Občini Laško za pomoč pri iskanju gradiva za moje diplomsko delo.

Posebna zahvala gre mojim staršem, ki so mi stali ob strani na poti mojega učenja in me neprestano spodbujali, mi dali kopico koristnih nasvetov, hkrati pa mi tudi dovolili, da sem se učila iz svojih napak. Sandi, tudi tebi hvala za vso podporo in tvoje zaupanje v moj končni rezultat. Vsem trem pa se zahvaljujem za vlivanje dodatne energije, ko je bilo to najbolj potrebno.

Hvala tudi vsem ostalim, ki ste mi na moji poti stali ob strani in mi risali nasmeh na obraz, pa tukaj niste posebej omenjeni. Vedite, da mi pomenite veliko.

Sanacija poplav v občini Laško

Občina Laško je ena izmed poplavno najbolj ogroženih občin v Sloveniji. Škoda, ki ob tem nastane, je ogromna. V svoji diplomski nalogi sem želela prikazati nezadostna vlaganja sredstev občine Laško in države v poplavno varnost občine. Primerjala sem tri izmed vseh poplav, ki so občino prizadele, in sicer poplave leta 1990, 1998 in 2010. Proučila sem jih na podlagi danih poročil občine glede na ukrepanje ob samih poplavah, po škodi, ki je nastala, ter sanacijo same škode po poplavah. Pripravljenost akterjev na poplave se je izkazala za dobro, kar pa ne moremo trditi za sama naselja v občini. Sanacije so se izvedle takoj po poplavah in bile opravljene dobro in učinkovito, saj se je življenje v občini kmalu vrnilo na ustaljene tire. Sanacije, ki bi hkrati služile kot preventive pred naslednjimi poplavami in bi zahtevale ogromne finančne odlive in velike posege v okolje, pa se niso izvajale. Edina investicija, ki sta jo sofinancirali občina in država na tem območju, je bila poglobitev in razširitev struge na območju, kjer se je gradila Thermana Laško. Skozi diplomsko nalogo sem ugotovila, da bi se poplavna varnost občine Laško lahko bistveno izboljšala z ureditvijo Marijagraškega ovinka, z ureditvijo struge, brežin, z gradnjo nasipov itd.

Ključne besede: občina Laško, poplava, škoda, sanacija, preventiva.

Post-flood restoration in the Laško Municipality

Laško Municipality is one of the most flood-prone municipalities in Slovenia. The town always sustains vast damage during flooding events. In my thesis, I wanted to demonstrate the lack of investment of funds of the Laško Municipality and the state into the flood protection of the municipality. I compared three of all the floods that have hit the municipality so far; the floods in 1990, 1998 and 2010. I have studied them on the basis of reports provided by the municipality with regard to the measures taken during the flooding events, the sustained damage, and the post-flood restoration itself. The preparedness of the responsible persons for a flood has proven to be good, which cannot be said for the settlements in the municipality themselves. The restoration was carried out immediately after the floods, and was carried out sufficiently and efficiently, since life in the community settled back on track soon after the flood. Restorations, which would also serve as preventive measures before the next flood hit, and would require enormous financial investments as well as major interventions into the environment were not executed. The only investment, which was co-financed by the municipality and the state in this area, was the deepening and widening of the river bed in the area where the Thermana Laško spa resort was being built. Throughout the thesis I established that the flood protection in the Laško Municipality would be significantly improved with a restoration of the Marija Gradec river bend, of the river bed, its banks, with the construction of levees, etc.

Keywords: Laško Municipality, flood, damage, restoration, prevention.

KAZALO

KAZALO	5
SEZNAM KRATIC.....	7
1 UVOD	8
1.1 Metodološko-hipotetični okvir	10
1.1.1 Predmet preučevanja	10
1.1.2 Namen in cilji naloge	10
1.1.3 Raziskovalna vprašanja	10
1.1.4 Metode dela	10
2 OPREDELITEV TEMELJNIH POJMOV	11
3 OBČINA LAŠKO	12
3.1 Tok Savinje na območju občine	13
3.2 Potoki, ki poplavlajo na območju občine	14
3.3 Ocena ogroženosti občine Laško pred poplavami	14
3.4 Občinski načrt zaščite in reševanja ob poplavah	16
4 OBČINA KOT NOSILEC IZVAJANJA UKREPOV ODPRAVE POSLEDIC NESREČ	19
5 POPLAVE LETA 1990 V OBČINI LAŠKO	19
5.1 Ukrepanje ob poplavah.....	20
5.2 Škoda.....	20
5.3 Sanacija	21
6 POPLAVE LETA 1998 V OBČINI LAŠKO	22
6.1 Ukrepanje ob poplavah.....	23
6.2 Škoda.....	25
6.3 Sanacija	26
7 POPLAVE LETA 2010.....	28
7.1 Ukrepanje ob poplavah.....	28
7.2 Škoda.....	29
7.3 Sanacija	29
8 PRIMERJAVA POPLAV LETA 1990, 1998 IN 2010	30
9 UREDITVE ZA IZBOLJŠANJE POPLAVNE VARNOSTI OBČINE LAŠKO	32
9.1 Izvedene ureditve za zboljšanje poplavne varnosti	33
9.1.1 Regulacija Savinje na odseku od Zdravilišča Laško do mostu v Jagoče in Rečice od izliva v Savinjo do prodne pregrade.....	33
9.2 Ureditve, ki so nujne za izboljšanje poplavne varnosti občine.....	34
9.2.1 Povečanje prevodnosti struge Savinje	34

9.2.2 Sistematično načrtovanje in izvajanje obrambnih ukrepov za povečanje poplavne varnosti	34
9.2.3 Nadvišanje nasipa na desnem bregu Savinje	35
9.2.4 Ureditev Savinje pod Laškim	35
9.2.5 Ureditev visokovodnega nasipa Savinje na območju Rimskih Toplic	36
9.2.6 Ostali potrebni ukrepi	36
11 SKLEP	36
12 LITERATURA	39
PRILOGE	43
PRILOGA A: OBRAZEC INTERVJUJA Z G. JOŽETOM SENICO	43
PRILOGA B: OBRAZEC INTERVJUJA Z G. JANKOM FRANETIČEM	43
PRILOGA C: OBRAZEC INTRVJUJA Z OBČANI OBČINE LAŠKO IN PIVOVARMO LAŠKO D.D.	44

SEZNAM KRATIC

ARSO	Agencija Republike Slovenije za okolje
CZ	Civilna zaščita
MORS	Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije
OŠCZ	Občinski štab civilne zaščite
PGE	Poklicna gasilska enota
ReCO	Regijski center za obveščanje
RKB	Radiološka, kemijska in biološka zaščita

1 UVOD

Poplave so najbolj pogost pojav med vsemi naravnimi katastrofami. Mednarodna strategija za zmanjševanje naravnih nesreč je v svojo statistiko vzela naravne nesreče od leta 1970 do leta 2005. Tam se je pokazalo, da je bilo kar 30,7 odstotkov vseh naravnih nesreč poplav, sledili so še snežni viharji s 26,6 odstotkov, epidemije z 11,2 odstotki in potresi z 8,9 odstotkov ter druge naravne nesreče (International Strategy for Disaster Reduction 2006).

Svet je postal v minulem stoletju znatno bolj moker. Količina dežja in snega se je po svetu od leta 1900 povečala za okoli dva odstotka, povprečne letne padavine pa za kar 22 mm, ponekod tudi za 40 mm letno (Neubauer 2010, 23).

Slovenija je poplavno ogrožena država. Glavni razlog so pogoste padavine, velik obseg gorskega in hribovitega sveta in ozke doline, ki so gosto poseljene. V Sloveniji ima varstvo pred poplavami dolgoletno in bogato tradicijo, šele v zadnjem času pa je tudi na pobudo Evropske unije dognala, da je preventiva dolgoročno cenejša kot odpravljanje posledic poplav (Komac in drugi 2008, 5).

Mnoge geografske značilnosti poplavnih območij in izkušnje preteklih poplav nam kažejo, da poplavne ravnice ob rekah in potokih pripadajo vodi. Po svojem namenu so te ravnice nekakšne struge prevelikih količin poplavnih voda, za katere v običajnih strugah ni dovolj prostora, zato tam človek ne bi smel posegati v okolje. Pojav katastrofalnih poplav je nekako ponovljen na vsakih nekaj desetletij ali celo stoletij in tako v vsakdanjem življenju hitro pozabimo na našo ogroženost pred poplavami ali pa jo celo s posegi v okolje nevede povečamo (Komac in drugi 2008, 10).

Poplave so bile prisotne že vse od človeškega obstoja in bodo tudi naprej del njega. Pričakovati je potrebno še pogostejše, obsežnejše poplave in še večje ekonomske škode, vse to zaradi podnebnih sprememb. Zavedati se moramo, da so poplave naravni proces, ki jih z vsemi še tako tehnološko in strokovno naprednimi rešitvami ne moremo popolnoma preprečiti. Lahko pa jih zmanjšamo in omilimo njene posledice (Komac in drugi 2008, 9).

Splošno znano dejstvo je, da je območje celotne občine Laško in mesta Laško med najbolj poplavno ogroženimi v Republiki Sloveniji. Brez vsakega dvoma takšnemu dejstvu pritrjujejo tudi strokovnjaki s področja urejanja okolja in voda. Nepredvidljive podnebne spremembe napovedujejo območju občine Laško še dodatne težave, slabšanje stanja poplavne ogroženosti

ter številne druge negativne ekonomsko-socialne posledice na tem območju. Zmanjšanje razlivnih površin vpliva na visoke vode na tem območju, te so bolj pogoste, predvsem pa so vrednosti konic (maksimumov) višje. Vpliv je največji pri visokih vodah s povratno dobo od 5 do 50 let. (Občina Laško 2010a)

Vse te poplave prinesejo s sabo ogromno škode, tako materialne kot psihološke narave za prebivalce, lahko pa tudi zahtevajo življenja ljudi. Pristojni organi so odgovorni za preprečevanje teh škod ter za sanacijo, ko pride do škode. Sanacija po poplavih zahteva ogromno truda, časa, predvsem pa finančnih sredstev. Po poplavih je pomembno, da se življenje hitro vrne na ustaljene tire, in to je odgovornost Uprave Republike Slovenije za zaščito in reševanje, CZ, občine itd. Velikokrat se po poplavih po preteku določenega časa pozabi na ukrepe, ki bi sledili takojšnjim ukrepom in služili kot preventiva pred naslednjo poplavo. Dolgoročne sanacije so v pristojnosti različnih ministrstev (najpomembnejše je Ministrstvo za okolje in prostor) in tudi občine. Vzrok za pozabo je največkrat finančna plat dragih posegov v okolje, a kljub temu to ni opravičilo, da se naravi nemoteno prepusti, da lahko uničuje življenje ljudi in njihovo delo.

1.1 Metodološko-hipotetični okvir

1.1.1 Predmet preučevanja

V svojem diplomskem delu sem se odločila proučiti problem sanacije po poplavah. Proučila bom takojšnje ukrepe po poplavah, ki so vrnili življenje v občini na ustaljene tire (lahko bi jim rekli tudi začetek sanacije) in so bili v veliki meri na prizadetih krajih korektno opravljene, ter nadaljnjo sanacijo, ki bi hkrati služila kot preventiva pred naslednjimi poplavami. Takojšnje ukrepanje po poplavah bom proučila na podlagi poplav leta 1990, 1998 ter leta 2010 v občini Laško. Proučila bom izvedene večje ukrepe, ki so služili za povečanje poplavne varnosti v občini Laško ter opozorila na sanacijske ukrepe, ki bi morali biti izvedeni.

1.1.2 Namen in cilji naloge

Cilj tega diplomskega dela je opozoriti na nezadostno vlaganje sredstev v poplavno varnost, kljub temu da se v občini Laško in tudi na državni ravni zavedajo visoke stopnje poplavne ogroženosti te občine. V okviru tega cilja bom analizirala posamezne poplave in njihovo škodo ter sanacijo. Predstavila bom tudi, kaj se je v sami občini naredilo za izboljšanje situacije in kaj vse se bi moralo še narediti, da občina ne bi bila tako ogrožena.

1.1.3 Raziskovalna vprašanja

Moja raziskovalna vprašanja se glasijo: Kaj se je občina Laško naučila po vsaki izmed proučevanih poplav oziroma kaj je naredila, da se kaj takega ne bi ponovilo? Ali je občina storila dovolj in ji je pri tem pomagala država? Kako je sama sanacija vplivala na preventivo pred poplavami v občini Laško?

1.1.4 Metode dela

V diplomski nalogi sem pri proučevanju različnih poročil občine o poplavah, ocenil ogroženosti občine in njihovem načrtu za zaščito in reševanje uporabila metodo analize in interpretacije primarnih virov. Metodo analize sekundarnih virov sem uporabila pri preučevanju različnih knjig, člankov, raziskav ter študij na temo moje diplomske naloge. S pomočjo deskriptivne metode sem opisala širši kontekst poplav in nato s študijo primera prikazala, kako je po poplavah potekala sanacija po posameznih poplavah in kakšna je bila preventiva pred naslednjimi. Svoja dognanja in rezultate preučevanja različnih primarnih in sekundarnih virov sem nadgradila z intervjuji treh skupin ljudi: s pomembnimi akterji ob sami poplavi, z oškodovanimi podjetji ter z oškodovanimi občani. Prvo skupino sem vprašala po

oceni njihove pripravljenosti na takratne poplave, o sodelovanju z drugimi akterji, sanaciji, pripravljenosti njihovih občanov na poplave, kaj so se naučili od same poplave in kaj si mislijo o vlaganju sredstev njihove občine v preventivo pred poplavami in o gradnji novih centrov na poplavnih območjih občine. Na koncu je sledilo še vprašanje o ukrepih, ki bi jih oni izvedli za izboljšanje poplavne varnosti. Drugi in tretji skupini so bila zastavljena skoraj enaka vprašanja, katera so se nanašala na poplave, ki so jih doletele, kako so ukrepali, kdo jim je pomagal, če so zadovoljni s pomočjo pristojnih služb in vlaganji občine v poplavno varnost občine, ali bi se preselili ter katere ukrepe bi bilo potrebno po njihovem mnenju izvesti za izboljšanje poplavne varnosti. V svojo diplomsko delo sem vključila tudi primerjalno metodo, ki je služila za primerjavo med posameznimi poplavami ter je pokazala, ali sta z ustreznimi sanacijskimi in preventivnimi ukrepi občina in država poskrbeli, da je bila škoda vedno manjša.

Pri pridobivanju podatkov sem naletela na nemalo težav pri različnih agencijah in podjetjih, ki mi sprva niso želela posredovati podatkov oziroma si vzeti časa za pomoč. Nekatere sem sčasoma s svojo vztrajnostjo vendarle pridobila, druge pa ne. Problem se je tudi pojavil, ker določeni akterji ne vedo, kje imajo podatke, ki sem ji potrebovala, ali pa preprosto trdijo, da jih nimajo več.

2 OPREDELITEV TEMELJNIH POJMOV

NARAVNE NESREČE so nesreče, ki se delijo na dva dela: na tiste, ki so same po sebi vremenski dogodki, in na tiste, ki so povezane z vremenom, podnebjem in vodo. Naravne nesreče kot vremenski dogodki so tropski in izventropski cikloni, tornadi, neurja, strele, neurja s točo, močni vetrovi, snežna neurja, zmrzujoči dež, gosta megla in temperaturni ekstremi. Druge, ki so povezane z vremenom, podnebjem in vodo, pa so navadne in hudourniške poplave, nalivi, visoki morski valovi, peščeni viharji, požari, smog in dim, zemeljski, blatni in snežni plazovi, roji puščavskih kobilic in suša. Nekatere naravne nesreče so kratkotrajne, druge pa dolgotrajne, vsaka zase je pa na nek način edinstvena (ARSO 2006).

POPLAVE so eden izmed naravnih pojavov, ki so z drugimi geološkimi procesi oblikovali in še oblikujejo zemeljsko površje. So zelo dinamičen pojav. Nastanejo, kadar voda preseže običajno gladino in poplavi določena območja. Običajen vzrok za nastanek pojava je izdatno deževje. Poplave se pojavljajo v več oblikah, od majhnih hudourniških do obsežnih poplav na večjih območjih (Barber 2006, 8).

POPLAVNA OBMOČJA so sestavni del vodotokov, kot del vodnega prostora predstavljajo pomemben vodni ekosistem in pomembno vplivajo na vodni režim, predvsem pri zmanjševanju konic poplavnih valov in bogatenju podtalnice (Brilly 1994, 3).

CIVILNA ZAŠČITA je namensko organiziran del sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami oziroma poseben del namensko organiziranih sil za zaščito, reševanje in pomoč. CZ obsega organe vodenja, enote in službe za zaščito, reševanje in pomoč, zaščitno in reševalno opremo ter objekte in naprave za zaščito, reševanje in pomoč. V celoti je organizirana na regionalni in državni ravni, v lokalnih skupnostih pa njeno organiziranje še poteka. Enote in službe CZ se organizirajo po prostorskem načelu kot taktične enote z močjo od ene ekipe oziroma oddelka do ene čete. Istovrstne enote in službe CZ se lahko med seboj združujejo v večje sestave (MORS).

SAVINJA izvira nad slapom Rinka v Logarski dolini. Njeno povodje obsega 1777 km². Reka teče skozi Spodnjo in Zgornjo Savinjsko dolino in vstopa v Celjsko kotlino, kjer teče čez mesti Celje in Laško ter se nato pri Zidanem Mostu izlije v Savo. Na svoji 100 km dolgi poti se spusti za 750 m nadmorske višine. Ob deževjih vode zelo hitro odteka po hudourniških pritokih v Savinjo. Ob neurjih narasla Savinja in pritoki poplavlja in erodirajo svoje bregove, nasipe in pobočja dolin ter premeščajo velike količine proda in grušča. S plavinami praktično zasuje lastno strugo in pribrežna zemljišča, kar še poveča obseg poplav. Savinja poplavlja predvsem v jesenskem času in povzroča veliko škodo, saj je ravno njeno dolinsko dno gosto poseljeno (Uprava RS za varstvo narave, izpostava Celje 1998, 5).

3 OBČINA LAŠKO

Občina Laško leži ob spodnjem toku reke Savinje, ki deli Posavsko hribovje na zahodni in vzhodni del. Reka Savinja ga deli na levi in desni breg. Laško in njegova okolica spadata v zahodni srednji del Slovenije, za katerega je značilen subpanonski zmerno celinski temperaturni režim. Za dolino ob reki Savinji je značilna anticiklonalna megla. Na leto pade okrog 1169,3 mm padavin; najbolj mokra sta meseca julij in november. V Laškem prebiva okoli 4500 prebivalcev, površina občine Laško znaša 197 km², število prebivalcev v laški občini znaša že vrsto let nekaj več kot 14.000 prebivalcev. (Občina Laško)

V Občini Laško je 85 naselij in 9 krajevnih skupnosti¹. Rodnost upada že vrsto let, prebivalstvo se tako kot drugje v Sloveniji v povprečju stara. Mesto Laško je gospodarsko in upravno središče spodnjega Posavja (Občina Laško).

3.1 Tok Savinje na območju občine

Odsek Savinje na območju občine Laško se začne pod Tremarskim ovinkom, kjer je zaradi polja in okljuke vplivno območje reke nekoliko večje. V tem rečnem zavoju se redno pojavlja nastanek prodišča, ki se v sušnih mesecih rado zaraste. Na prehodu občinske meje pa se struga uravna in teče v smeri iz severa proti jugu. Rečne brežine ob strugi so večinoma utrjene in močno zaraščene (Inženiring za vode d.o.o. 2008, 3).

V zgornjem delu mesta Laško se struga reke razširi. Pri mostu proti Jagočam je nastala na levem bregu nizka travnata poplavna ravnica. Na desnem bregu je železniški nasip, ki deli nekoliko širšo in višjo poplavno ravnico na dva dela. Debri je pod vplivom pritoka Savinje s Stražnice, južni del tega območja pa je pod vplivom Rečice (Inženiring za vode d.o.o. 2008, 3).

Na visoki poplavni ravnici med Savinjo, glavno cesto in izlivom Rečice so zgrajeni novi objekti zdravilišča in trgovskega centra, ki so grajeni na poplavnem območju. Pod zdraviliščem je Savinja regulirana z zidom ob levi brežini. Na območju Laškega reko prečkata dva večja mostova, ki nimata zadostne varnostne višine pred poplavami. Ureditev skozi Laško ne zagotavlja dovolj velike prevodnosti, kar se je pokazalo tudi ob proučevanih poplavah (Inženiring za vode d.o.o. 2008, 3).

Savinja nato nadaljuje svojo pot proti Marija Gradcu, kjer naredi skoraj 300-stopinjski zavoj. Na desni strani je nastala rečna terasa, levo brežino pa tvori zid železnice. Približno na sredini tega ovinka se v Savinjo izliva potok Lahomnica (Inženiring za vode d.o.o. 2008, 4).

Do zaselka Udmat teče Savinja proti zahodu, kjer je stara regulacija močno zaraščena. Na več mestih so nastali usadi in zdrsi. Pri Udmatu naredi Savinja ponovno oster zavoj in teče proti jugozahodu in se nato pri Sevcah obrne ponovno na jug. Tik nad Šmarjeto se struga reke zoži in se nato pri izlivu Ične zopet razširi. V Rimskih Toplicah se ponovno struga zoži in proti

¹ Občina Laško obsega naslednje krajevne skupnosti: Krajevna skupnost Šentrupert, Krajevna skupnost Jurklošter, Krajevna skupnost Laško, Krajevna skupnost Marija Gradec, Krajevna skupnost Rečica, Krajevna skupnost Rimske Toplice, Krajevna skupnost Sedraž, Krajevna skupnost Vrh nad Laškimi in Krajevna skupnost Zidani Most.

Globokem Savinja prehaja skoraj v sotesko do izliva Gračnice. Savinja se izlije v reko Savo pri Zidanem mostu. Njena struga je večinoma naravna in stabilna (Inženiring za vode d.o.o. 2008, 4).

3.2 Potoki, ki poplavlajo na območju občine

Rečica je prvi večji pritok Savinje na območju občine. Struga je neenakomerno urejena. Prevaja le pogoste visoke vode, ki na več mestih povzročajo bočno erozijo in usade. Daljša ureditev s prekritjem je le na območju kamnoloma, ki pa ni v skladu s sonaravnimi načini urejanja. Neenakomerno urejen je tudi odsek v Spodnji Rečici, kjer teče čez park. Naprej od železnice potok obdaja zid. Na izlivnem odseku ob visokih vodah Savinje zastaja prod (Inženiring za vode d.o.o. 2008, 4).

Lahomnico tvori več krakov, ki izvirajo pod Šentrupertom in v grapah pod Trobnim Dolom. Sotočje krakov je v Malih Brezah. Dolina Lahomnice je poplavna in zaradi velikega padca je vrhnji sloj izpostavljen eroziji. Poplavam in eroziji je izpostavljena tudi cesta, ki na določenih mestih poteka tik ob potoku (Inženiring za vode d.o.o. 2008, 5).

Potok Ična ima kljub svoji utesnjenosti zaradi skalne podlage sorazmerno stabilen tok. Nekatere ureditve so poddimenzionirane. Na odseku skozi Šmarjeto je Ična regulirana, a hkrati utesnjena med vrtovi in hišami. Izlivni odsek poteka po rečni terasi (Inženiring za vode d.o.o. 2008, 5).

Gračnica teče po ozki, naravni strugi do Jurkloštra, kjer se dolina nekoliko odpre. Na tem območju so posamezni deli struge regulirani. Pod Paneškimi grabnom se dolina ponovno zoži v sotesko, ki sledi vse do izliva v Savinjo. Odsek od Jurkloštra do Savinje je značilen sonaravni odsek z naravnimi odseki, ki jih prekinjajo številni nizki jezovi in pragovi, to je tudi razlog sorazmerne vodnatosti struge. Dolinsko dno je poplavno (Inženiring za vode d.o.o. 2008, 5).

3.3 Ocena ogroženosti občine Laško pred poplavami

Na območju občine Laško so možni naslednji vzroki poplav:

1. Poplave zaradi dolgotrajnega deževja in močne odjuge v Kamniško-Savinjskih Alpah
2. Poplave zaradi močnega deževja ali nalivov na širšem območju Celja in Pohorja

3. Poplave zaradi močnega deževja ob nevihtah na lokalnem nivoju (Občina Laško 2009).

Dolina reke Savinje na območju občine Laško je ozka z malo ravnine in z leve in desne strani obdana s hribovjem. Posledično ob reki Savinji potekajo glavne komunikacije, kot so regionalna cesta med Celjem in Krškim ter železnica. Tudi urbana središča, Laško, Rimske Toplice in del Zidanega Mostu, so zgrajena tik ob reki. Na tem območju od vstopa v občino Laško do izliva v reko Savo so poplavljene vse nižje ležeče površine ob Savinji. Od urbanih površin je najbolj prizadeto mesto Laško, katerega del na desnem bregu je skoraj v celoti v dosegu poplavnih voda, ter del Rimskih Toplic. Ob katastrofalnih poplavah je poplavljena večina blokovskih naselij, poplavljene so individualne hiše ob reki, industrijski objekti, zdravilišče, kulturni center, gostinski in trgovski objekti ter vse ceste, ki vodijo iz Laškega. Cestne komunikacije v Laškem in Rimskih Toplicah in nekateri stanovanjski objekti ter Zdravilišče Laško pa so vedno poplavljeni ob pogostih poplavah. V Zidanem Mostu so poplavljene stanovanjske enote samo ob katastrofalnih poplavah. Poplavljene so tudi vse kmetijske površine ob reki Savinji (Občina Laško 2009).

Reka Savinja lahko z večjimi pritoki, kot so Rečica, Lahomnica, Ična in Gračnica, zaradi lege, velikosti možne količine pretoka vode povzročijo zelo velike poplave v naseljenih in deloma tudi v industrijskih predelih v občini Laško. Občina Laško dosega stopnjo 5² ogroženosti pred poplavami, ki ga prikazuje kazalec ogroženosti (Občina Laško 2009).

Savinja poplavlja zlasti nižinske predele ob svojem toku. Že ob manjšem porastu je poplavljena cesta Laško – Jagoče. Ob nadaljnjem naraščanju pride do razlitja reke Savinje v naselju Debro in na cesto Rimske Toplice – Jurklošter ter na cesto Laško – Breze v Marija Gradcu. Poplavljen je tudi podvoz na tej cesti pri Pivovarni Laško. Ob svojem razlitju pri nadaljnjem naraščanju Savinja ogrozi predvsem naslednja območja: stanovanjske objekte v naselju Debro in ob Celjski cesti, Zdravilišče Laško, Policijsko postajo v Laškem, Kulturni

² Poplave lahko povzročijo škodo, ki jo uvrstimo v naslednje stopnje: stopnja 0 pomeni, da ni škode in da se je voda razlila po predvidenih naravnih poteh, stopnja 1 predstavlja minimalno škodo, kjer so poplavljene travniške površine, stopnja 2 pomeni majhno škodo ter poplavljenost posameznih objektov manjše vrednosti, pri stopnji 3 nastane že srednja škoda in poplavljenost je večje število objektov manjše vrednosti ali posamezni objekti večje vrednosti, stopnja 4 nakazuje veliko škodo s poplavljenim večjim številom objektov večje vrednosti, stopnja 5 kaže na zelo veliko škodo, kjer so poplavljeni manjši naseljeni kraji, in zadnja stopnja 6 nakazuje katastrofalno škodo in poplavo večjih naseljenih krajev oz. so deljena gosto poseljena mestna naselja, industrijske cone in podobno.

center Laško in naselje Otok – Rimska cesta. Ogrožen je tudi hotel Hum, prodajalna KZ Laško – Laščanka, na levem bregu reke Savinje pa je poplavljeno predvsem Trubarjevo nabrežje, KZ Laško – transport in Klavnica, Pivovarna in del individualnih stanovanjskih hiš v smeri Marija Gradec, kakor tudi cesta iz Marija Gradca proti Modriču. V primerih hitrega naraščanja Lahomnice prihaja do rušilnih poplav v Marija Gradcu in Lahomnem, saj nosi Lahomnica s seboj velike količine skalnih gnot, drevja in ostalega naplavnega materiala. Ob svojem izlivu v Savinjo ogroža tudi železniško progo Celje – Zidani Most (Občina Laško 2009).

3.4 Občinski načrt zaščite in reševanja ob poplavah

Občinski načrt zaščite in reševanja ob poplavah na območju občine Laško je izdelan za vse vrste poplav, ki nastanejo zaradi naravnih pojavov in ki se jih glede na podatke in analize pričakuje na območju občine Laško na povodju reke Savinje in njenih hudourniških pritokih. S tem načrtom se urejajo ukrepi in dejavnosti za zaščito, reševanje in pomoč ter zagotavljanje osnovnih pogojev za življenje, ki so v občinski pristojnosti (Občina Laško 2007).

Na podlagi petih stopenj intervencijskih vrednosti višine vodostajev so oblikovali štiri koncepte načrtov odziva na dano situacijo:

1. Naraščanje vodotokov (preseženi pogojni vodostaj – vodostaj je dosegel kritično točko in zahteva stalno spremljanje razmer). V tem primeru se vodotoki redno spremljajo s pomočjo ARSO, kot tudi s pomočjo občanov, ki živijo v neposredni bližini samih vodotokov.
2. Poplave. Ko je pogojni vodostaj presežen in še narašča, se aktivira občinski načrt. Poveljnik CZ občine aktivira načrt, določi izvajanje nalog in zaščitnih ukrepov na območju občine, skrbi za izvajanje obveščanja javnosti in prebivalstva, alarmiranje prebivalcev na ogroženem območju, aktiviranje sil za zaščito, reševanje in pomoč, zbiranje informacij in posredovanje podatkov, informiranje javnosti, ocenjevanje škode, spremljanje stanja in zaključek aktivnosti.
3. Katastrofalne poplave. Aktivira se državni načrt. V občini se izvajajo predvideni zaščitni ukrepi in naloge. Izvajanje zaščitnih ukrepov in nalog odreja poveljnik CZ RS v sodelovanju s poveljnikom CZ zahodnoštajerske regije in poveljnikom CZ občine Laško v skladu s temeljnim načrtom.

4. Nenadne poplave. Aktivira se občinski načrt. Izvaja se alarmiranje, takojšnje aktiviranje sil za zaščito, reševanje in pomoč in obveščanje. Poveljnik CZ občine na podlagi ocene situacije in predvidenega poteka nesreče določi zaščitne ukrepe in naloge. Ves čas izvajanja aktivnosti se izvaja obveščanje pristojnih organov ter javnosti, izvaja pa se tudi ocenjevanje škode (Občina Laško 2007).

Sile in sredstva ter ukrepi pri zaščiti, reševanju in pomoči ob poplavah se uporabijo v sorazmerju z ogroženostjo oziroma posledicami nesreče. Ukrepe za zaščito, reševanje in pomoč ob poplavah izvajajo občinski organi, enote in službe Civilne zaščite, javne in druge organizacije, ki se s tako ali podobno dejavnost ukvarjajo na območju občine. Škodo, ki so jo povzročile poplave, ocenjuje občinska in regijska komisija za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah (Občina Laško 2007).

Poplave v občini oziroma na porečju Savinje pa je mogoče napovedati tako, da se lahko morebitna škoda bistveno zmanjša. Narejena je analiza potovanja visokovodnih valov vzdolž Savinje in z večdimenzijsko regresijsko analizo izpeljani empirični modeli za izračun napovedi pretokov. Tako iz znanih podatkov o pretokih gorvodnih postaj lahko Urad za monitoring izračuna pretok v spodnjem porečju (Laško) do 3,5 ure vnaprej. Za napoved odtoka Savinje v Laškem je izdelana analiza odvisnosti odtoka od padavin, vegetacije in predhodne namočenosti. Po tem modelu pa lahko izračuna vrednost konice vala v Laškem glede na napovedane padavine na prispevni površini za 1 do 2 dni vnaprej (Občina Laško 2007).

Alarmiranje prebivalstva ob neposredni nevarnosti nastanka poplav na naseljenem območju občine Laško, ko so zaradi pričakovane višine vodnega vala lahko ogrožena življenja ljudi oziroma je treba začeti izvajati določene zaščitne ukrepe, izvaja Regijski center za obveščanje Celje na podlagi navodila ali na zahtevo poveljnika CZ občine Laško. Alarmiranje se izvaja preko radijskega krmiljenja siren. Takoj po alarmiranju ReCO Celje posreduje alarmiranim prebivalcem obvestilo preko lokalnega radia in lokalne televizije v skladu z navodilom o vrsti nevarnosti in napotke za osebno in vzajemno zaščito ter napotke za izvajanje zaščitnih ukrepov. V kolikor radijsko krmiljenje siren ne deluje, potrebne sirene ročno vključijo upravljavci na zahtevo poveljnika CZ občine Laško. O vključitvi siren takoj obvesti ReCO Celje z besedilom za objavo v lokalnih medijih (radio, kabelska televizija) o vzroku alarmiranja (Občina Laško 2007).

Za zagotavljanje varnosti se aktivira Policijska postaja Laško, ki zavaruje kraj nesreče, ureja cestni promet za intervencijska vozila, zavaruje območja dogajanja posameznih zaščitnih ukrepov. Pozivanje občinskih pripadnikov CZ in drugih sil za zaščito, reševanje in pomoč izvaja Občinska uprava Laško. Občinske sile za zaščito, reševanje in pomoč se zberejo na svojem zbirališču, od koder odidejo na prizadeto območje na podlagi delovnega naloga (Občina Laško 2007).

Evakuacijo ob poplavih odredi župan občine Laško ali v nujnih primerih poveljnik CZ občine Laško. Izvaja se v skladu z načrtom evakuacije, ki ga izdelata občina za vsako ogroženo območje posebej. Z evakuacijskim načrtom se seznanijo ogroženo prebivalstvo, predvsem pa z evakuacijskimi potmi in zbirališči, od koder bo skupni prevoz do začasnih bivališč (Občina Laško 2007).

Ob poplavih obstaja velika verjetnost, da zaradi poškodb na objektih in napravah, kjer se proizvajajo, uporabljajo, hranijo ali prevažajo nevarne snovi, pride do nenadzorovanega uhajanja teh snovi v okolje. Do izlitja nevarnih snovi – kurilnega olja pride v tem primeru tudi zaradi slabe izvedbe kurišč v individualnih hišah. O izlitju nevarnih snovi v okolje se takoj obvesti prebivalce na poplavnem območju. Izlite naftne derivate, ki se zadržujejo na stoječih vodah, čisti PGE Celje. Takoj ko se nivo vode zniža, poveljnik CZ občine Laško zaprosi regijskega poveljnika za CZ, da enota RKB zaščiti CZ ZŠ pregleda prizadeto območje in ugotovi prisotnost, vrsto in količino nevarnih snovi v okolju. Po potrebi se za izvajanje te naloge vključi tudi Zavod za zdravstveno varstvo Celje (Občina Laško 2007).

V okviru nujne medicinske pomoči ob poplavih se izvajajo le najnujnejši ukrepi za ohranitev življenja in varovanje zdravja ljudi na poplavnem območju. Nujna medicinska pomoč se zagotavlja v najbližjih zdravstvenih domovih na območju občine Laško. V kolikor je ob poplavih večje število poškodovanih, se za nudenje prve pomoči aktivirajo občinske ekipe prve pomoči CZ, nujno medicinsko pomoč pa daje zdravstveno osebje tudi na terenu (Občina Laško 2007).

Za vzpostavitev normalnega življenja na poplavnem območju morajo komisije za ugotavljanje poškodovanosti gradbenih objektov v najkrajšem možnem času ugotoviti poškodovanost gradbenih objektov. Občinska komisija za ocenjevanje škode ter komisije za ocenjevanje škode zahodnoštajerske regije po poplavi najprej pripravijo grobo oceno škode, ki je podlaga za odločanje o pomoči prizadetim v občini pri zagotavljanju osnovnih pogojev za delo ter

pripravo sanacijskih programov. Občinska komisija za ocenjevanje škode skupaj s komisijo za oceno škode zahodnoštajerske regije popiše oziroma oceni škodo zaradi poplav na podlagi predpisane metodologije za ocenjevanje škode ob naravnih in drugih nesrečah. Pri tem delu jim pomagajo pristojni občinski in državni organi (Občina Laško 2007).

4 OBČINA KOT NOSILEC IZVAJANJA UKREPOV ODPRAVE POSLEDIC NESREČ

Občina je zadolžena za obnovo objektov gospodarske javne infrastrukture lokalnega pomena. Sredstva se za odpravo posledic naravnih nesreč dodelijo občinam kot poseben prenos z državne ravni za obnovo stvari oziroma za njihovo izvedbo. Stvari v pristojnosti občine za obnovo so tiste, ki so v njeni lasti in se uporabljajo za izvajanje njene dejavnosti ali za izvajanje lokalne javne službe, stanovanjske stavbe, ki so v lasti občine, stvari, ki so v njeni lasti in jih uporabljajo osebe javnega prava, katere ustanovitelj ali soustanovitelj je občina. Denar, ki ga za pomoč zagotovi država, gre za obnovo gozdnih cest in za geotehnične ukrepe zaradi varstva stvari, ki so v lasti občine ali v lasti osebe javnega prava, katere ustanovitelj je občina ali osebe zasebnega prava. V obnovo oziroma sanacijo s strani občine pa se štejejo tudi nakupi in komunalne ureditve stavbnih zemljišč za nadomestitev objektov, ki jih je potrebno izvesti zaradi ogroženosti na vplivnem območju naravne nesreče, vse to pa velja v primeru, da brezplačno prenese komunalno urejena stavbna zemljišča v last upravičenca in če ta upravičenec obstoječo stavbno zemljišče brezplačno prenese državi v last (Ministrstvo za okolje in prostor 2010, 27).

Občinski svet odloča o zadevah v okviru pravic in pristojnosti občine, potrjuječasne nujne ukrepe, sprejema sklepe o uveljavitvi pravice do sredstev za odpravo nesreče in sprejema, dopolnjuje ali spreminja obstoječo izvedbo prostorskega akta lokalne skupnosti (Ministrstvo za okolje in prostor 2010, 28).

Župan imenuje Komisijo za oceno škode po naravnih in drugih nesrečah s sklepom. Naloga te komisije je, da si ogleda zadeve in pripravi oceno škode s poročilom, ki je predano regijski in državni komisiji ter je sprejeto na Vladi RS (Ministrstvo za okolje in prostor 2010, 29).

5 POPLAVE LETA 1990 V OBČINI LAŠKO

Poplav leta 1990 se večina občanov Laškega spomni kot ene najhujših do sedaj. Območje občine Laško je dne 1. novembra 1990 prizadelo močno deževje, katerega posledica so bile

katastrofalne poplave (Komisija za oceno škode po naravnih nesrečah pri Izvršnem svetu SO Laško 1991a).

Povprečna višina vode na poplavljenem območju je bila okoli 1,5 metra, največja višina vode je bila kar 2,5 metra ter najvišji nivo same reke Savinje je bil neverjetnih 6,4 metre. Voda je naraščala ter poplavljala bližje ležeče kraje že v jutranjih urah, in sicer od osme ure zjutraj do druge ure popoldan naslednjega dne. Voda, ki je prestopila bregove, se je na prizadetih območjih zadrževala več kot 24 ur (Komisija za oceno škode po naravnih nesrečah pri Izvršnem svetu SO Laško 1991a).

Škoda je bila največja v KS Laško, Marija Gradec, Rimske Toplice in Zidani Most. Poškodovana je bila celotna infrastruktura (ceste, kanalizacija, vodovodno, električno in telefonsko omrežje) (Komisija za oceno škode po naravnih nesrečah pri Izvršnem svetu SO Laško 1991a).

Poplave na srečo niso terjale človeških žrtev niti hujših telesnih poškodb. So pa prizadele 184 gospodinjstev in 1068 oseb (Komisija za oceno škode po naravnih nesrečah pri Izvršnem svetu SO Laško 1991a).

5.1 Ukrepanje ob poplavah

Obramba pred poplavami ni bila organizirana, saj niso razpolagali z ustreznimi podatki o naravni katastrofi, ki se je približevala. Občina Laško in Štab CZ ter Gasilsko društvo so nudili pomoč pri reševanju prebivalstva in materialnih dobrin. Občanom, ki so imeli poplavljenе domove in v njih ni bilo več mogoče živeti, je občina priskrbela začasno bivanje v hotelu Savinja Laško (Komisija za oceno škode po naravnih nesrečah pri Izvršnem svetu SO Laško 1991a).

5.2 Škoda

Zaradi poplav so bile posamezne delovne organizacije, ustanove, industrijske obrti in druge institucije v celoti poplavljenе, zato je bilo prekinjeno redno gospodarsko in družbeno življenje (Komisija za oceno škode po naravnih nesrečah pri Izvršnem svetu SO Laško 1991a).

Poškodovanih in uničenih je bilo več stanovanjih hiš in stanovanj v blokih v skupni površini 30.394 m². Gospodarskih poslopij je bilo uničenih ali poškodovanih v skupni površini

1858m². Večina objektov je bila poplavljenih v višini vode od 1 do 2,5 metrov (Komisija za oceno škode po naravnih nesrečah pri Izvršnem svetu SO Laško 1991a).

Bloka v Rimskih Toplicah in v Laškem sta bila tako hudo poškodovan, da je bilo pod vprašajem nadaljnje varno bivanje v njima. Komisija je ocenila, da bi popravilo bistveno preseгло stroške nove gradnje, zato so bloka porušili. Podobno se je zgodilo z nekaterimi posameznimi stanovanjskimi hišami. Vsem oškodovancem so nudili začasno bivališče (Komisija za oceno škode po naravnih nesrečah pri Izvršnem svetu SO Laško 1991a).

Pretrgane so bile prometne povezave in s tem je bila oskrba z življenjskimi potrebščinami motena (Komisija za oceno škode po naravnih nesrečah pri Izvršnem svetu SO Laško 1991a).

V poplavah je bilo uničenih 6,16 hektarov in poškodovanih 158 hektarov kmetijskih zemljišč. Savinja je odplavljala in naplavljala na kmetijske površine pesek, mulj, zemljo, drevesa, asfaltne in različne druge snovi. Zelo so bila poškodovana pribrežna zemljišča, nastale so velike zajede. Poplavljeni so bili tudi hlevi, kozolci in silosi. Poškodovanih je bilo 1102 m² gospodarskih poslopij, uničenih pa 151 m² (Komisija za oceno škode po naravnih nesrečah pri Izvršnem svetu SO Laško 1991b).

Skupna škoda je bila ocenjena na skoraj 2 milijona evrov³, kar je znašalo približno 24,7 odstotkov družbenega proizvoda občine Laško. Republiška komisija je odobrila približno 33 odstotkov sredstev za sanacijo (Komisija za oceno škode po naravnih nesrečah pri Izvršnem svetu SO Laško 1991a).

5.3 Sanacija

Za sanacijo nastalih poškodb se je pripravila tehnična dokumentacija, ki je bila sicer poenostavljena, vendar je upoštevala izkustvene normative in elemente, ki so v rabi pri projektiranju (Komisija za pregled škod ter dokumentacije za sanacijo 1990).

Sanirali so cestno omrežje (odstranili so posledice plaz, sipin, zavarovali brežine, očistili omrežje blata in mulja), zaščitili porušene brežine in jih obnovili, odvodnjili breg pri Strmci, kjer se je utrgal plaz, čistile so se naplavine (Komisija za pregled škod ter dokumentacije za sanacijo 1990).

³ Oceno škode sem pretvorila iz dinarjev v evre po pretvorbi dinar: tolar 1:1, tolar:evro 239,64:1

Poplave so ogrozile most na magistralni cesti Zidani Most in železniški most v Laškem, kar so upravljavci že v naslednjih dneh po poplavi popravili in očistili ter zagotovili prevoznost. Večji del sredstev so morali nameniti za usposobitev obvozne ceste za smer Celje in Zasavje, saj so bile ceste v Tremarju, Marija Gradcu in pri pokopališču v Laškem poškodovane in poplavljene (Komisija za oceno škode po naravnih nesrečah pri Izvršnem svetu SO Laško 1991b).

Intervencijsko so se sanirale poplavljene ulice na območju Laškega in drugje v občini (Komisija za oceno škode po naravnih nesrečah pri Izvršnem svetu SO Laško 1991b).

Komisija, ki je ocenjevala škodo, je lastnikom poplavljenih kmetij in njihovih zemljišč svetovala, da se le-ta očistijo, razkužijo ter da odstranijo poplavljeno silažo in krmo za živino (Komisija za oceno škode po naravnih nesrečah pri Izvršnem svetu SO Laško 1991b).

Večina stanovanjskih objektov se je lahko popravila, z izjemo bloka v Rimskih Toplicah ter v Laškem. Popravila so obsegala popravila ometov, zamenjavo mizarskih izdelkov, podov, stenskih oblog, popravila inštalacij, izsuševanje itd. (Komisija za oceno škode po naravnih nesrečah pri Izvršnem svetu SO Laško 1991c).

6 POPLAVE LETA 1998 V OBČINI LAŠKO

Narasla Savinja je prestopila bregove v občini Laško v noči na 5. november 1998. Voda je zalila večino javnih površin⁴ in onemogočila transport preko glavnih povezovalnih poti. Poplavljene so bile javne površine v Laškem, Marija Gradcu, Rimskih Toplicah in delno v Zidanem Mostu (Občina Laško 1998a).

Povprečna višina voda na poplavljenih območjih je segala 1,5 m visoko, ponekod tudi od 2,5 m do 3 m. Voda je dosegla najvišjo točko ob 10.30. Mesto Laško je bilo popolnoma nedostopno z vseh strani, saj je po glavni cesti tekla reka Savinja, preko železniška prehoda v Laškem ni bilo mogoče priti, ker je bil zaprt in ni bilo urejenega obvoza, cesta preko Šmihela proti Zasavju je bila zaprta zaradi plazov, Jagoče so bile poplavljene, cesto na Ojstro je zasul plaz, prav tako cesto čez Svetino (Občina Laško 1998a).

Občani so bili o preteči nevarnosti pravočasno obveščeni in so lahko veliko svojega premoženja še pravočasno rešili. Občani na poplavnih območjih so bili brez elektrike,

⁴ Za javne površine se smatrajo ulice, parki, parkirišča, zelenice in pokopališča.

telefona in kabelske televizije, delo v podjetjih in obratih ni bilo mogoče, tudi pouka v šolah ni bilo (Občina Laško 1998a).

Poplave niso terjale človeških žrtev ali hujših telesnih poškodb (Občina Laško 1998a).

6.1 Ukrepanje ob poplavah

Zaradi močnega deževja tekom celega dne 4. novembra 1998 je reka Savinja izredno hitro naraščala, zato se je OŠCZ Laško ob 20.30 sestal na operativnem sestanku in pričel z aktivnostmi obveščanja po načrtu za takšne primere. Štab je sestankoval v razširjeni zasedbi, in sicer so sodelovali župan, Center za socialno delo, Gasilska zveza Laško, Komunala Laško, Rdeči križ Laško itd. Takšna sestava je bila dobra podlaga za učinkovitejšo usklajevanje vseh dejavnosti na terenu (Občina Laško 1998b).

Vsa ta dejstva je potrdil v intervjuju tudi svetovalec za zaščito in reševanje na oddelku za CZ ob poplavah leta 1998 v Občini Laško, g. Janko Franetič, ko je povedal:

"Štab CZ občine Laško je glede na izkušnje iz prejšnjih poplav izvajal posebno obliko dela tako, da je v občinskem centru za obveščanje organiziral dežurno službo ter objavil telefonsko številko, na katero so lahko ogroženi in drugi občani klicali za pomoč in informacije. Štab CZ občine pa se je sestajal v razširjenem sestavu vsako jutro, kjer so vodje posameznih enot in služb, ki so bili vključeni (s strani štaba CZ) za opravljanje nalog odpravljanja posledic poplave, poročali o izvedenih načrtovanih nalogah ter se dogovorili za izvajanje nalog v tekočem dnevu. S tem sta poveljnik CZ in štab CZ odlično koordinirala delo pri odpravljanju posledic poplav z vsemi akterji ter jim nudila vso potrebno pomoč pri logistiki." (Franetič, 2011, osebni intervju)

Zaradi poplavljenega magistralne ceste Laško – Zidani Most pod železniškim podvozom v Laškem je bilo Železniški postaji Laško ob 21.30 naročeno, da pripravi odprtje peš prehoda čez progo za intervencijska vozila (Občina Laško 1998b).

Po načrtu je bilo najprej aktivirano PGD Laško, ki je prvo intervencijo opravilo ob 22.00 v Rifengozdu, potem pa so bila aktivirana še ostala PGD, in sicer Vrh nad Laškim, Rimske Toplice in Rečica, ki so spremljala dogajanje na terenu (Občina Laško 1998b).

Ob 23.14 je bil v mestu Laško pri vodostaju 4,35 m sprožen alarm za nevarnost poplav. Občane je OŠCZ Laško sproti obveščal o poplavah preko Radia Celje. Zaradi preprečitve

dvojnosti informacij in morebitne zmede je Štab CZ Laško razglasil, da so na lokalni ravni kompetentne samo njihove informacije (Občina Laško 1998b; Malešič in drugi 2004, 248).

Ob 23.30 so gasilci odšli na reševanje na več objektov, kjer so začeli s črpanjem vode, reševanjem imetja itd. Reka Savinja je še naprej izredno hitro naraščala, zato so bile nadaljnje aktivnosti gasilcev brezupne in tudi nevarne za njihova življenja (Občina Laško 1998b).

Ob 3.00 je bil sprožen alarm za poplavo naselja Debro pri Laškem. OŠCZ je z aktiviranimi enotami gasilcev spremljala situacijo, a z nadaljnjimi aktivnostmi na terenu je bilo mogoče nadaljevati šele po upadu vodostaja in vzpostavitvi prevoznosti najpomembnejših cest (Občina Laško 1998b).

Dne 5. novembra 1998 se je ob 12.30 uri sestal krizni štab OŠCZ Laško, kjer je bilo ugotovljeno, da je vodostaj upadel za 1 m, zato lahko pričeli z aktivnostmi na terenu. Zaradi prekinjenosti telefonskih zvez je bila aktivirana prostovoljna radioamaterska enota CZ za vzdrževanje potrebnih zvez (Občina Laško 1998b).

CZ Laško je prosila za pomoč tudi vojaške enote, ki so na območju občine Laško od 6. do 11. novembra 1998 izvedli 18 intervencij. Intervenirali so v občinski stavbi, zdravilišču, kulturnem centru, pivovarni, Trubarjevem nabrežju, v naselju Otok – Hum, v zdravilišču, v Marija Gradcu itd. Slovenska vojska je pohvalila ŠCZ v Laškem za odlično koordinacijo dela in tudi štab je pohvalil sodelovanje med vojsko in CZ (Malešič in drugi 2004, 236–7).

Občinski štab CZ in gasilske enote so nudile ustrezno pomoč pri reševanju ljudi in premoženja, prečrpavali so vodo iz kleti in stanovanj. Določena je bila tudi komisija za namestitev poplavljenih občanov, ki je takoj pričela s popisom poplavljenih družin, ki so potrebovali nadomestno namestitev. Začasno so jim omogočili bivanje v hotelu Hum (Občina Laško 1998b).

Krizni štab CZ se je sestajal tudi v naslednjih dneh in koordiniral potrebne aktivnosti na terenu in ugotavljal škodo (Občina Laško 1998b).

G. Janko Franetič je poudaril, da je bila CZ na poplavo dobro pripravljena, saj je bila poplava novembra 1998 s strani takratnega HMZ (hidrometeorološki zavod) napovedana in občina s strani ReCO Celje pravočasno obveščena. Poveljnik CZ občine Laško je s štabom CZ opravil vse ukrepe in naloge zaščite in reševanja, od obveščanja ogroženega prebivalstva občine do

trenutka, ko so bili urejeni osnovni pogoji za življenje poplavljenih občanov (Franič, 2011, osebni intervju).

6.2 Škoda

Poplave leta 1998 so prinesle s seboj izredno visoke in rušilne vode, zato je bila škoda na premoženju večja kot leta 1990. Redno gospodarsko in družbeno življenje v občini je bilo povsem prekinjeno (Občina Laško 1998a).

Poplavljenih je bilo približno 475 ha površin. Poplavljenih je bilo več odsekov državnih cest, štirje hoteli (Zdravilišče Laško, Hum, Savinja, Rimske terme), policijska postaja, občinska stavba, proizvodni obrati (Pivovarna Laško, Kmetijska zadruga ...), večnamenska dvorana Tri Lilije, Obrtna zbornica Laško, Osnovna šola Primoža Trubarja Laško, Glasbena šola Laško, pet podvozov (pri pokopališču v Laškem, pri Marija Gradcu, pri Petrolu, Globoko Rimske Toplice, pri varovanih stanovanjih Zdravilišča Laško), Železniška postaja Rimske Toplice in 37 gospodarskih objektov (Občina Laško 2011a).

Na območju občine so poplave močno poškodovale javne površine. Posebej hudo je bilo poplavljeno pokopališče v Laškem, vključno z mrliško vežico, kjer je bil nivo vode 1,35 m nad terenom. Pokopališče v Rimskih Toplicah je bilo prav tako poplavljeno, a tam je višina vode segala 0,70 m (Občina Laško 1998c).

Hudo škodo je utrpelo kanalizacijsko in vodovodno omrežje, saj so narasle reke na mostovih uničile zaščito cevovodov, vsa kanalizacija pa je bila zamuljena. Pokriti potok Žikovca⁵, ki zbira odpadne meteorne in fekalne vode, je ob poplavi utrpel dodatno škodo, ki je povečala problem mesta Laško. Nekateri cevovodi so bili pretrgani. Poškodovano je bilo tudi električno, telefonsko in kabelsko omrežje (Občina Laško 1998a).

Zaradi poplav je bilo prizadeto odlagališče komunalnih odpadkov Strensko v Modriču v bližini Marija Gradca. Narasla Savinja je vdrla na deponijo skozi železniški podvoz in porušila zemeljski nasip ob cesti in ga poškodovala. Poškodovan je bil drenažni sistem in površinsko odvajanje vode. Popolnoma je bil uničen tudi sam dovoz na deponijo. Sama

⁵ Vodotok Žikovca se je v preteklosti kanaliziral zaradi odvoda vseh odplak iz večjega dela mesta in pridobitve dodatnega prostora za infrastrukturne objekte. Lokacija pokritega dela potoka s kanalizacijskim omrežjem poteka v predelih starega mestnega jedra, kjer potekajo prometne povezave, in pod že zgrajenimi objekti, ki so lahko ob poškodbah potoka ogroženi.

deponija se je zaradi namočenosti terena prekomerno posedla v večjem delu in s tem tudi transportne poti na njej (Občina Laško 1998a).

Cestno omrežje so poškodovali plazovi, udori, usadi in zajede na zgornjem in spodnjem ustroju, zasuti so bili propusti in vzdolžni jarki ter poškodovane so bile bankine. Nekateri odseki cest so bili zaradi zdrsov na vozišče, naplavljenega vejevja, kamenja in mulja neprevozni. Zamašeni so bili tudi propusti in naplavljeni podvozi (Občina Laško 1998a).

Iz prijav škode je razvidno, da je bilo skupno poplavljenih 60 stanovanjskih enot, v vseh 259 stanovanjskih objektih so bile poplavljene tudi kleti, kotlovnice in garaže. Stanovanjskih površin je bilo torej poplavljenih v skupni površini 4.106,45 m². V stanovanjskih prostorih je bilo na poplavljenih območjih od 20 cm do 2,1 m vode (Občina Laško 1998a).

Na področju gospodarstva je bilo poplavljenih 70 objektov. Škoda je nastala na objektih, opremi in zalogah (Občina Laško 1998a).

Skupno je bilo poškodovanih 40,06 ha in uničenih 41,13 ha kmetijskih površin. Kot uničena kmetijska zemljišča so se evidentirala tista, ki so bila uničena zaradi plazov ter odnesene zemlje ob strugi Savinje in potokov. Za poškodovana zemljišča pa se smatrajo tista, ki so bila poplavljena (Občina Laško 1998a).

Skupna škoda je bila ocenjena na skoraj 9 milijonov evrov⁶ (Občina Laško 1998a).

6.3 Sanacija

" CZ je že pri izvajanju nujnih sanacijskih ukrepov (dokler se ne vzpostavijo osnovni pogoji za življenje ljudi) opravila veliko dela. To delo je opravljala 8 dni po poplavi. Sama sanacija raznih objektov in infrastrukture na poplavljenih območjih pa se je izvajala še precej časa in se tudi uspešno izvedla. Na reki Savinji in njenih pritokih, za sanacijo katere je pristojna država, pa se sanacija še ni izvajala, tako da bi bila manjša poplavna ogroženost. "
(Franetič, 2011, osebni intervju)

Pri sanaciji javnih površin se je izvajalo popravilo poškodovanih utrjenih in tlakovalnih poti ter humusiranje in ponovno posejanje zelenih površin. Zamenjana je bila tudi oprema na javnih parkiriščih. Zelene površine je bilo potrebno očistiti mulja v nanosu od 5 do 30 cm.

⁶ Oceno škode sem pretvorila iz tolarjev v evre po pretvorbi tolar:evro 239,64:1

Popraviti in zamenjati so morali poškodovane robnike, sprati celotno površino in očistiti kanalizacijo in zamenjati poškodovano cestno-prometno signalizacijo (Občina Laško 1998c).

Glavni cilj sanacije kanaliziranega potoka Žikovca v Laškem je bila ureditev kanalizacijskega omrežja Laško, saj se je z njo preprečilo nadaljnje posedanje stanovanjskih objektov, cest, vodovoda in sekundarne kanalizacije. Sanacijski ukrepi so bili usmerjeni v podbetoniranje prostostoječih temeljev, ojačitev betonskih plošč in stranskih sten. Na vsaki strani kanaliziranega potoka so se položile tudi nove cevi (Občina Laško 2000).

Pokopališče v Laškem je bilo sanirano s popravilom pokopaliških zidov in s površinskim odvodnjavanjem. Zaradi posedanja pokopaliških objektov in žalnice je bila potrebna ureditev globinskih drenaž in sanacija utrjenih površin. Samo pokopališče je bilo potrebno tudi očistiti mulja v povprečni debelini od 10 do 30 cm med grobovi na zelenicah ter sprati parkirišče in očistiti kanalizacijo (Občina Laško 2000).

Na pokopališču v Rimskih Toplicah je bilo potrebno popraviti omet, elektroinstalacije in hidroizolacijo. Zamenjati je bilo potrebno poškodovano opremo objekta in pogrebno opremo (Občina Laško 1998a).

Cestno omrežje so morali očistiti in na nekaterih delih dodati asfaltno prevleko ali gramozirati makadamske ceste, dosipali so bankine, zavarovali brežine s kamnometom, odstranjevali so nanošen material, izdelali oporne zidove itd. Na nekaterih delih je bilo potrebno zamenjati propustne in izdelati vtočne jaške in iztočne glave (Občina Laško 1998a).

Javna razsvetljava in elektro omarice so bile ob poplavi prav tako poškodovane, zato je bilo potrebno sanirati del pregorelih instalacijskih elementov, žarnic in spojnic ter zamenjati dve elektro omarici (Občina Laško 1998c).

Na deponiji v Modriču je bilo potrebno prekopati nasip, da je voda odtekla in da se je deponijska masa začela čim prej izsuševati. Sočasno so utrdili transportne poti in površinsko odvodnjavanje ter zamenjali iztočno kanalizacijo od deponije do Savinje skozi železniški propust (Občina Laško 1998a).

Vsi stanovanjski objekti so bili ob pomoči gasilcev, Slovenske vojske in delavcev javnih del očiščeni mulja in iz njih je bila odstranjena vsa uničena oprema. Na stanovanjih objektih se je izvedla zamenjava lesenega stavbnega pohištva, izolacija in izsuševanje sten, dezinfekcija, beljenje, menjava talnih oblog, sanacija kleti itd. (Občina Laško 1998a).

Pri odpravi škode na kmetijskih površinah so se izvajali manjši posegi, kot so planiranje in čiščenje naplavin, navoz materiala, usposobitev poljskih poti in odvodnjavanje vode. V program sanacije za kmetije, prizadete v poplavah leta 1998, so se uvrstile kmetije, katerih ocenjena škoda je presegala približno 420 evrov (Občina Laško 1998č).

Sanirale so se erodirane brežine v Spodnji Rečici v območju vodovoda, Rečice v Laškem in pri vrtnariji nad železnico. Z odstranitvijo neprimerne zarasti so očistili zaprodna korita. Sanirali so tudi splazelo brežino. Na območju hudournikov v občini so odstranili naplavine iz prodnih zadrževalnikov in splazele brežine in interventno so popravili nasip pod izlivom Rečice pri železniškem mostu (Uprava RS za varstvo narave, izpostava Celje 1998: 61).

7 POPLAVE LETA 2010

Območje občine Laško so v popoldanskih in nočnih urah s 17. na 18. september 2010 in iz 18. na 19. september prizadele huda poplava. Prvič v zgodovini se je zgodilo, da je mesto Laško bilo poplavljenno dve noči zapored. Laško je bilo prometno nedostopno z vseh strani, po glavni cesti je tekla Savinja, nedostopne so bile ceste proti Celju, Marija Gradcu, Rimskih Toplicah in Jurkloštru. Poplavljeni so tudi bili vsi podvozi v Laškem, marijagraški na relaciji Laško–Šentrupert, podvoz pod železniško progo v smeri proti Rimskim Toplicam in podvoz v Debru v smeri Rečice (žurnal24 2010).

Savinja je naraščala počasneje kot ob zadnjih poplavah, prebivalci Laškega pa so sami poskrbeli za zavarovanje svojega premoženja pred naraslo Savinjo. Višina narasle reke Savinje je znašala 5,6 m (RTV SLO 2010).

Poplave niso terjale človeških življenj ali hujših telesnih poškodb (Občina Laško 2010b).

7.1 Ukrepanje ob poplavah

"Poplave in plazovi so redne katastrofe v naši občini, zato smo na njih v CZ Laško dobro pripravljene. Zelo dobro sodelujemo z gasilci, tudi s policijo smo sodelovanje izboljšali, prav tako dobro sodelujemo s Komunalno Laško in ostalimi podjetji, katera nam zagotavljajo tehnično pomoč," je povedal poveljnik Štaba CZ v občini Laško g. Jože Senica (Senica, 2011, osebni intervju).

Aktivirane so bile sile CZ Laško, gasilske enote in komunalne službe, ki so nudile ustrezno pomoč pri reševanju ljudi, premoženja in pri vzpostavitvi prevoznosti cest, takoj ko je to bilo mogoče. V reševanju in nudenju pomoči je sodelovalo 200 ljudi (Občina Laško 2011b).

Pozorno se je spremljal vodostaj reke Savinje in 18. septembra ob 2.30, ko je vodostaj dosegel 5 m, se je oglasil prvi poplavni alarm, ob 7.00 zjutraj pri vodostaju Savinje 5,6 m se je poplavni alarm oglasil drugič. Poplavni alarm se je oglasil tudi naslednji dan ob 1.00 ponoči, ko je reka Savinja zopet dosegla vodostaj 5 m. CZ je zagotovila 1000 kosov protipoplavnih vreč, ki so bile razdeljene gasilskim enotam, občanom in drugim oškodovancem za preprečitev večje škode (Občina Laško 2011b).

7.2 Škoda

Škoda je bila največja na cestnem, komunalnem, gospodarskem in stanovanjskem področju. Poplavljenih je bilo 6 ha javnih površin, večji del pokopališča, 42 km cest in 4 km kanalizacije. Poškodovana so bila tudi vodovodna omrežja (Občina Laško 2010c).

Poplavljenih je bilo 26 podjetij, javnih zgradb, trgovinskih in gostinskih objektov v skupni površini 35.600 m² ter 38 stanovanjskih objektov v skupni površini 5800 m² (Občina Laško 2010c).

V sklopu poplave se je pojavilo 120 plazov, ki so ogrožali stanovanjske objekte, ceste in kmetijske površine. Najhuje je bilo na območju Obrežja, kjer je odneslo javno pot, ki je vodila do 32 stanovanjskih hiš (Občina Laško 2010c).

Poplavljenih je bilo skoraj 76 ha kmetijskih površin (Občina Laško 2010č).

Škoda je znašala okoli 6 milijonov evrov (Občina Laško 2010c).

7.3 Sanacija

Objekte je bilo potrebno očistiti, dezinficirati, popraviti notranje in zunanje omete. Potrebno je bilo izsuševanje sten, zamenjava pohištva in beljenje (Občina Laško 2010d).

Na cestnem omrežju je bilo potrebno očistiti ceste mulja in blata, očistili so prepuste in vtočne jaške, delali so se nasipi poškodovane voziščne konstrukcije za vzpostavitev prevoznosti cest. Na udorih cest so se izvajale manjše kamnite oporne konstrukcije. Iz podvozov so morali izčrpati vodo in jih tudi očistiti, da so lahko bili prevozni. Urediti so morali bankine, popraviti asfaltno podlogo ali nasuti makadam (Občina Laško 2010d).

Kanalizacijsko omrežje so očistili, izčrpali so mulj in druge naplavine in jih odpeljali na deponijo in vzpostaviti so morali delovanje črpališča. Na vodovodnem omrežju so morali

sanirati poškodovane poti do vodnih zajetij in zamenjati oziroma popraviti poškodovane cevovode (Občina Laško 2010d).

Javne površine so očistili in jih strojno oprali (Občina Laško 2010d).

Lokacije, na katerih je nastala večja škoda, so bile pregledane v prisotnosti geologa, ki je izdelal tudi geološka poročila s predlogi sanacij. Za sanacije večjega obsega je potrebno še izvesti podrobnejše geološke raziskave, izdelati stabilnostne analize in izdelati projekte za izvedbo (Občina Laško 2010e).

G. Jože Senica ocenjuje, da so se posledice po poplavih dokaj hitro sanirale, vsaj tiste, za katere je dolžna poskrbeti občina. Hkrati še poudari, da je ta poplava prinesla novo spoznanje, in sicer da je čas poplavnega vala vedno krajši, se pravi voda iz zgornjega toka Savinje jih prej doseže (Senica, 2011, osebni intervju).

8 PRIMERJAVA POPLAV LETA 1990, 1998 IN 2010

Najhujše poplave vseh primerjanih so bile poplave leta 1998, ki so tudi pustile za seboj največjo škodo. Škoda poplav leta 1998 je znašala kar 9 milijonov evrov, medtem ko je škoda poplav leta 1990 znašala 2 milijona in leta 2010 6 milijonov evrov. Odstopanja v višini škode so možna zaradi različnih popisov škode oziroma vrednosti samih stvari in objektov v določenih obdobjih.

Najvišji nivo vode je dosegla Savinja leta 1990, in sicer kar 6,4 m, kar je tudi označeno na samem mostu čez Savinjo v Laškem, za leto 1998 ni točnega podatka, se pa podatek giblje okoli 4,35 m, nivo vode lanskimi poplavi je bil 5,6 m. Povprečna višina voda v objektih je bila podobna vsa leta, in sicer se podatki gibljejo okoli metra in pol.

Najdlje v zgodovini poplav v območju občine Laško se je voda zadrževala na območju leta 2010, in sicer kar dva dni, medtem ko so jo v prejšnjih poplavih uspeli izčrpati oziroma se je voda umaknila po enem dnevu.

Poplavljenih stanovanjskih objektov je bilo največ leta 1990, in sicer kar 30.394 m², sledi lansko leto s 5800 m² poplavljenih objektov, zadnje pa je leto 1998 s 4106 m². Zelo zanimivo je, da je bila škoda največja leta 1998, a tega ni opaziti na samih stanovanjskih objektih, kjer je škoda poleg gospodarskih objektov največja.

Tudi kmetijske površine so bile poplavljene. Zopet je bilo najhuje leta 1990, ko je bilo poplavljenih največ, in sicer kar 164 ha. Poplave leta 1998 so poplavile 81 ha in leta 2010 76 ha površin. Tukaj primerjava ni najbolj relevantna, saj je bilo kmetijskih zemljišč in travnikov leta 1990 v občini bistveno več, kot jih je bilo lansko leto, ko so ta zemljišča tudi pozidana (Thermana Laško in center Tuš).

"Nedopustno je, da se gradijo objekti, celo veliki objekti na poplavnih območjih, ker se s tem povzroča višanje nivoja vode ob poplavah. To velja za vsa poplavna območja, ne samo za poplavna območja v občini Laško. Gradbena dovoljenja za razne posege na in ob vodotokih daje pristojno ministrstvo Republike Slovenije, in zakaj je Zdravilišče Laško dobilo to dovoljenje, morate vprašati pristojno ministrstvo. Res, da se je po zaslugi občine Laško na tem delu (ob novogradnji zdraviliškega kompleksa) širila struga reke Savinje, vendar s tem se še ni izboljšala poplavna varnost. Tuš center je po mojem mnenju primerno zgrajen, vendar pa je vseeno obremenjujoč poseg na poplavno območje." (Franetič, 2011, osebni intervju)

Pri primerjavi samih poplav pa se je izkazalo, da je o tem najbolje povprašati same prebivalce in podjetja, ki so bili oškodovani zaradi poplav v občini, saj so sami najbolje povedali, kako so se s poplavami soočali. Občanke, ki sem jih intervjuvala, so ga. Irena Peklar iz Marija Gradca, ga. Milena Cepuš iz Laškega ter ga. Marjana Mlinšek Sluga iz Rimskih Toplic. Vse so bile poplavljene v proučevanih letih. Podjetje, ki je na moja vprašanja odgovorilo preko njihovega predstavnika, je bila Pivovarna Laško, ki je bila poplavljena leta 1990 in 1998. Večina intervjuvancev je povedala, da so bile leta 1998 poplave najhujše in so jim tudi povzročile največjo škodo. Večina jih je vedelo, kaj ob teh poplavah storiti. Zaradi nezadostnih vlaganj pristojnih organov v poplavno varnost so za zaščito pred poplavami poskrbeli tudi sami (Peklar, 2011, osebni intervju; Cepuš, 2011, osebni intervju; Mlinšek, Sluga, 2011, osebni intervju; Hrastnik, 2011, osebni intervju).

Ga. Irena Peklar pove: *"V pritličje, ki je vedno poplavljeno, smo položili keramiko, zunaj smo zvišali škarpo ter jo ojačili, na naši parceli pred hišami (sosedovo in našo) smo naredili nasip do višine 5 m v lastni režiji."* (Peklar, 2011, osebni intervju)

Pivovarna Laško si ne more privoščiti izpadov proizvodnje, zato so leta 2005 na najbolj kritičnih mestih postavili barikado, ki preprečuje razlitje reke Savinje na celotni proizvodni del pivovarne. Investicija se je izkazala za zelo upravičeno, kajti s tem so kar trikrat

preprečili, da bi se lahko voda razlila v proizvodnje prostore pivovarne (Hrastnik, 2011, osebni intervju).

Zanimivo je, da pri ocenjevanju pristojnih organov in njihovi pomoči ob poplavah ni bila nobena občanka s pomočjo zadovoljna, a Pivovarna Laško se s tem ne strinja, kar bi lahko nakazovalo na prioriteto listo dajanja pomoči v občini (Peklar, 2011, osebni intervju; Cepuš, 2011, osebni intervju; Mlinšek, Sluga, 2011, osebni intervju; osebni intervju; Hrastnik, 2011, osebni intervju).

O sami sanaciji po poplavi menijo, da je dolgotrajna. Predstavnik Pivovarne Laško g. Janez Hrastnik pove: *"Sanacije po poplavah so dolgotrajne. Prizadeti občani, podjetja ... vsi pričakujejo pomoč. Angažiranost pristojnih služb po poplavi je stoo odstotna in pomagajo po svojih najboljših močeh. Tudi angažiranost prizadetega prebivalstva in zaposlenih v podjetjih je zelo velika. V Laškem tako v štirinajstih dneh ni čutiti, da je šlo za poplave katastrofalnega obsega. Problemi so tako prisotni še v stanovanjih, ki so bila poplavljeni, in v podjetjih zaradi težav v zvezi z zagonom poplavljenih strojev."* (Hrastnik, 2011, osebni intervju)

Pri intervjuvani občanki ge. Ireni Peklar se je tudi porajala zamisel, da bi se preselili drugam, ampak kot je sama izjavila, je prodaja hiše na poplavljenem območju nemogoča (Peklar, 2011, osebni intervju).

9 UREDITVE ZA IZBOLJŠANJE POPLAVNE VARNOSTI OBČINE LAŠKO

Območje občine Laško predstavlja spodnji del porečja Savinje in tam je tok utesnjen v ozki dolini. Z urejanjem ni možno vplivati na vodni režim oziroma predvsem na vodne količine. Na pretok Savinje na območju občine vplivajo razmere na celotnem porečju Savinje, in sicer oblikovanje visokovodnega vala na območju Zgornje Savinjske doline, hidrološke razmere na povodju Hudinje in razmere na povodju Voglajne (Inženiring za vode d.o.o. 2008, 13).

Zaradi nerazpoložljivih površin za preoblikovanje visokovodnih valov na območju občine sta za varovanje pred visokimi vodami možna pasivno varovanje z regulacijskimi in obrambnimi ukrepi na območju občine in aktivno preoblikovanje visokovodnih valov na poplavnih območjih izven občine Laško (Inženiring za vode d.o.o. 2008, 13).

Pomembna za povečanje poplavne varnosti pa je tudi sanacija kanalizacije, ki je možna le z izgradnjo zadrževalnih bazenov in črpališč (Hidrosvet d.o.o. 2010a).

Vsi intervjuvani oškodovanci so mnenja, da Občina ne vlaga dovolj v zaščito pred poplavami občine. Mnenje g. Sinice in g. Franetiča pa je, da ni Občina pristojna za takšna vlaganja, ampak država (Peklar, 2011, osebni intervju; Cepuš, 2011, osebni intervju; Mlinšek, Sluga, 2011, osebni intervju; Senica, 2011, osebni intervju; Franetič, 2011, osebni intervju; Hrastnik, 2011, osebni intervju).

Pri vprašanju, kaj bi se moralo storiti, da bi se poplavna situacija Laškega izboljšala, pa je mnenje večine ureditev marijagraškega ovinka. G. Senica doda: *"Menim, da bi se z določenimi potezami lahko precej pripomoglo k izboljšanju poplavne varnosti. Naj naštejemo samo še nekatere (čiščenje struge in brežin in povišanje nasipa pri železniškem mostu v Laškem.) Če bi bili vsi naštetih problemi rešeni, sem prepričan, da bi bila tudi škoda dosti manjša."* (Senica, 2011, osebni intervju)

G. Franetič pa meni, da je problem treba gledati širše in da bi bilo potrebnih več globalnih ukrepov, kot so zgraditev zadrževalnikov voda ob poplavah na spodnjem savinjskem območju (na območju UE Žalec), ureditev celotne struge reke Savinje (čiščenje naplavin, gradnja jezov itd.) ter urediti režim spuščanja vode reke Save na verigi hidroelektrarn od Vrhovega do meje z Republiko Hrvaško, da ne bi zavirala izliva reke Savinje v Zidanem Mostu (Franetič, 2011, osebni intervju).

9.1 Izvedene ureditve za izboljšanje poplavne varnosti

9.1.1 Regulacija Savinje na odseku od Zdravilišča Laško do mostu v Jagoče in Rečice od izliva v Savinjo do prodne pregrade

Investitor tega projekta je bila Republika Slovenija, Ministrstvo za okolje in prostor, soinvestitorja sta bila Občina Laško in Zdravilišče Laško, medicina in turizem, d. d. (Protokol o ureditvi medsebojnih razmerij pri soinvestiranju regulacije Savinje na odseku od Zdravilišča Laško do mostu Jagoče in Rečice do izliva v Savinjo do prodne pregrade 2006).

Ureditve so se izvedle v okviru ureditvenega načrta Zdravilišča Laško ter so hkrati pomenile ukrep varstva pred škodljivim delovanjem voda in izboljšanje splošne poplavne varnosti. Na območju Zdravilišča Laško so strugo Savinje razširili in poglobili, kar je ključnega pomena za znižanje visokih vod na območju samega zdravilišča in med odsekom od zdravilišča do mostu v Jagoče. Naredili so strmo brežino, ki se je navezala na obrežno zavarovanje. Zaradi starosti in dotrajanosti objekta se je izvedla tudi sanacija obstoječega zidu ob zdravilišču in se ga je

zaščitilo s podbetoniranjem in z izdelavo nizke pohodne berme. Na območju starega zdravilišča je zaradi sklanega grebena na levem bregu bila struga Savinje zožena. Ta odsek so razširili na dolžini 265 m v skalno brežino. Uredili so tudi levo brežino Savinje do izliva Rečice, in sicer s položno brežino s teraso z vznožnim zavarovanjem s skalami in vegetacijo ostalega dela brežine. Na tem delu so tudi razširili strugo reke Savinje s 50 m na 60 m. Na desnem bregu Savinje so naredili novo brežino, ki je zavarovana s skalami v kombinaciji z vegetativno zaščito. Ta ureditev predstavlja zaščito predvidenih in obstoječih stavbnih zemljišč. Uredil se je tudi izlivni odsek Rečice od železniške proge do izliva v Savinjo, in sicer s čiščenjem in odstranitvijo poškodovanih delov in podbetoniranjem poškodb. Uredil se je tudi dostop do struge in gradnja levobrežnega zidu. Naredili so tudi prodni zadrževalnik na Rečici, ki je poglobljen na dolžini 70 m, in sicer za dober meter, in je namenjen zadrževanju plavin v okolje (Protokol o ureditvi medsebojnih razmerij pri soinvestiranju regulacije Savinje na odseku od Zdravilišča Laško do mostu Jagoče in Rečice do izliva v Savinjo do prodne pregrade 2006).

9.2 Ureditve, ki so nujne za izboljšanje poplavne varnosti občine

9.2.1 Povečanje prevodnosti struge Savinje

Pretočnost Savinje je možno povečati s povečanjem pretočnega profila in z oblikovanjem trase Savinje. Povečanje pretočnosti struge je močno povezano z že obstoječo urbanizacijo in infrastrukturnimi projekti. Korelacije so v omejenem obsegu možne le na spodnjem delu Laškega (pri stavbi Pivovarne Laško) in na dolvodnem vplivnem območju med marijagraškim in udmatskim ovinkom. Na območju osrednjega Laškega sta ključnega pomena objekta, ki omejujeta pretočnost, in to sta glavni in železniški most. Oba sta prenizka. Ta vpliv v okolje bi znižal gladino za nekaj centimetrov (do 20 cm) (Inženiring za vode d.o.o. 2008, 13–4).

Oblikovanje trase in s tem povečanje padca je možno samo na območju marijagraškega ovinka, vključno z udmatskim ovinkom. Pozitivni vpliv tega posega je omejen na spodnji del Laškega in znaša nekaj cm (največ 25 cm) (Inženiring za vode d.o.o. 2008, 14).

9.2.2 Sistematično načrtovanje in izvajanje obrambnih ukrepov za povečanje poplavne varnosti

Povečanje poplavne varnosti je možno doseči z izvedbo sistemov nasipov in zidov ter vzporedno s sistemom odvodnje notranjih vod. Tako bi se lahko zavarovalo desni breg

Savinje na vstopu v Laško do mostu v Jagoče, izvedel koridor odtoka notranjih vod na območju južno od mostu v Jagoče, saniral desni breg Savinje na območju starega Zdravilišča in parka, saniralo območje pri pokopališču ter območje levega brega od ožine pri Zdravilišču do glavnega mostu z izvedbo visokovodnih zidov in z odtokom zalednih vod in dodatno zaščitilo osrednji del Laškega z visokovodnim nasipom in odtokom zalednih vod proti Marija Gradcu (Inženiring za vode d.o.o. 2008, 14).

9.2.3 Nadvišanje nasipa na desnem bregu Savinje

Ta ukrep bi se lahko izvedel v kratkem času z minimalnimi intervencijskimi ukrepi, ki bi povečali poplavno varnost na desnem bregu pod cestnim in železniškim mostom v Laškem. Zvišati bi se morali tudi jaški kanalizacije v kroni nasipa. V primeru, da bi se nasip povišal za 30 cm, se varnost zagotovi za visoke vode Savinje z dvajsetletno povratno dobo, kot so bile tiste leta 2010 (Hidrosvet d.o.o. 2010a).

9.2.4 Ureditev Savinje pod Laškim

Ta ureditev je predlagana na območju struge Savinje dolvodno od železniškega mostu v Laškem, skozi marijagraški ovinek s priključkom na obstoječe brežine pod ovinkom in ureditev na odseku ovinka v Udmatu – naselje Laško. S to ureditvijo bi znižali gladino visoke vode Savinje s povratno vodo stotih let. Po hidravličnih izračunih bi se visoke vode Savinje s stoletno povratno dobo pri železniškem mostu v Laškem znižale za 1 m. Hidravlični izračuni so pokazali, da se pozitiven učinek na poplavno varnost veča z večanjem odmika struge od leve brežine in je večji v primeru maksimalnega odmika struge Savinje v desno brežino (Hidrosvet d.o.o. 2004).

Ureditev tega kritičnega območja je deljena na tri etape. Letos je načrtovana gradnja oziroma izvedba I. etape ureditve, ki bo znižala višino vode pri železniškem mostu za 25 cm. Dela, ki so predvidena, so zelo obsežna in zahtevna ter se bodo izvajala na dolžini 786 m (Hidrosvet d.o.o. 2004).

1. faza projekta obsega ureditev Savinje samo na območju marijagraškega ovinka, in sicer ureditev tako levega kot desnega brega. Na levem bregu se mora izvesti vtočni odsek Lahomnice do železniškega prepusta in kanaliziran izlivni odsek hudournika, ki teče pod cestnim podvozom, nad katerim je železnica. V samem koritu reke se mora narediti peščeni otok pod desno brežino. Zaradi neugodnih geoloških razmer in bližine ceste Laško – Zidani

Most se na določenih mestih mora narediti priključek na obstoječo brežino in izvesti zavarovanje po trasi sedanje brežine. To pa pomeni zmanjšanje širine korita reke na tem območju na 52–54 m (za 6 m) (Hidrosvet d.o.o. 2004).

Ureditve so zasnovane tako, da se normalni profil reke razširi na širino 60 m v dnu. Vsa ureditev je povezana z velikimi premiki zemeljskih mas. Te mase se bodo iz desne brežine izkopale in se premaknile pod levo brežino in vgradile v nasip. Brežine se morajo zavarovati s kamnom debeline od 30 do 80 cm v betonu in tam, kjer je naklon položnejši, do vrha same brežine. Nad kamnitim zavarovanjem se brežine tudi humusirajo in se dodatno zavarujejo s kokosovim pletivom in se zatravijo (Hidrosvet d.o.o. 2004).

Na desnem bregu Savinje bi se moral zgraditi tudi visokovodni zemeljski nasip za varovanje stanovanjskega objekta Ropret pred poplavami. Občina Laško ni uspela prepričati lastnika objekta postavljenega na območju gradnje, da bi le-tega prodal ali prestavil na drugo lokacijo, saj želi lastnik ohraniti ta objekt tudi na račun zmanjšane poplavne varnosti. Posledica tega je opustitev gradnje tega nasipa (Hidrosvet d.o.o. 2004)

9.2.5 Ureditev visokovodnega nasipa Savinje na območju Rimskih Toplic

Obstoječi nasip ne varuje območja pred visokimi vodami. Krona nasipa je za približno 30 cm nižja od gladine vode s povratno dobo 100 let. Posledica tega je, da Savinja zalije območje za nasipom. Zato je predlagana odstranitev tega nasipa in zavarovanje poškodbe desne brežine Savinje. Nasip se nahaja na priobalnem pasu Savinje. Obstoječi nasip sicer ne poslabšuje odtočnih in poplavnih razmer na levem bregu. Predlagano je, da se ta nasip izravna do višine zalednega terena, da voda za nasipom ne bo več zastajala, in se zatravi ter se utrdi s kokosovo pletino. Na območju dveh iztokov se brežina ob vznožju zavaruje z lomljencem, delno z betoniranjem (Hidrosvet d.o.o. 2010b).

9.2.6 Ostali potrebni ukrepi

Potrebno bi bilo urediti brežine v občini, pokositi travo ob bregovih in na njih, odstraniti prodne otočke, ki so se naredili zaradi nalaganja proda v strugi, očistiti strugo naplavin in mulja, očistiti tudi kanalizacijske cevi, urediti nasipe itd.

11 SKLEP

Občina Laško kot ena izmed najbolj ogroženih občin v Sloveniji se svoje poplavne ogroženosti dobro zaveda. V prihodnosti bodo poplave brez ustreznega ukrepanja obsežnejše,

povzročile bodo večjo škodo, saj že sedaj vedno hitreje nastanejo. V preteklosti smo vedeli, da če dežuje več dni skupaj, se bodo gladine rek zvišale in je nevarnost poplav, sedaj pa so nalivi tako močni, da lahko poplavijo reke že v nekaj urah, in tako je težje pravočasno obvestiti prebivalce, posledice pa so lahko tudi za življenje ljudi tragične.

Namen moje naloge je bil prikazati nezadostno vlaganje občine in države v poplavno varnost občine Laško, kljub zavedanju, da je ena izmed najbolj ogroženih v državi. Menim, da sem skozi nalogo nazorno prikazala, kateri ukrepi so bili izvedeni in kateri bi se nujno morali izvesti. Pri ukrepih, ki bi jih bilo nujno potrebno izvesti, so tudi gradnje nasipov in čiščenje brežin. ARSO sicer zagotavlja, da se brežine čistijo zlasti v Laškem enkrat do dvakrat letno, a to ni zadosti, saj je potrebno očistiti brežine celotne občine oziroma reke Savinje, in ne samo posamezne odseke, ki so bolj izpostavljeni pogledu ljudi. Pomembna je tudi ureditev marijagraškega ovinka.

Glede na namen naloge sem si tudi zastavila raziskovalna vprašanja, in sicer ali se je občina kaj naučila iz vseh poplav, ki jih je imela, in kaj je storila, da bi preprečila slednje. Ali ji je pri tem pomagala država in ali so storili dovolj? Kako je sama sanacija vplivala na preventivo pred naslednjimi poplavami? Menim, da je ta slika vsakomur, ki je slišal za občino Laško, jasna. Občina se resda morda trudi in poziva državo, naj prisluhne njihovim problemom, ter naroča različne študije izboljšanja poplavne varnosti, a to ni dovolj. Povsem jasno je, da imajo občine zelo omejene proračune in da same teh posegov ne morejo financirati. To pa ni izgovor, da niso še bolj vztrajni pri državi in da si ne pustijo reči ne. Dolgo časa so porabili, da so odkupili zemljišča v Marija Gradcu, ki so bila potrebna za začetek gradnje marijagraškega ovinka, to vse bi se lahko začelo prej. Tudi ni dopustno, da ni več pritožb z njihove strani glede same neurejenosti brežin, ki jih ureja ARSO.

Ukrepi takoj po samih poplavah so bili izvedeni korektno, saj se je življenje hitro vrnilo na ustaljene tire. Nadaljnja sanacija pa je bila pozabljena in s tem tudi preventiva pred naslednjimi poplavami.

Moje mnenje je, da mediji danes objavljajo vse mogoče probleme in zakaj se ne bi poplavni problem občine Laško bolj medijsko izpostavil in to ne samo ob poplavah, ampak že pred njimi.

Veliko študij je bilo narejenih, a samega izvajanja le-teh skoraj ni bilo. Ljudi, ki jim poplava uničuje njihovo lastnino in jim povzroča skrbi in finančne stiske, ne zanimajo študije, ampak konkretna dejanja. Čeprav mogoče tukaj občina resnično ni glavni krivec, je le-ta edina možnost ljudi, da uspejo doseči poplavno varnost. Ljudje so izvolili svoje predstavnike občine in jim zaupajo, da bodo v zvezi s tem kaj ukrenili. Razvidno iz intervjujev je, da jim ne zaupajo najbolj in z njimi niso zadovoljni.

Zanimivo je, da oba akterja povezana s CZ, ki sta pristala na intervju zelo hvalita delo in pomoč CZ in njihovo dobro koordinacijo dela, a na žalost tisti, ki bi to pomoč morali dobiti niso tega mnenja.

Tudi sama vem, kako je biti žrtev poplav in kakšen šok doživi družina, ko izgubi svoje imetje. Živela sem v Laškem in tudi naša hiša je bila leta 1990 poplavljena, a na srečo smo imeli možnost in smo se preselili. Veliko družin in prijateljev te možnosti nima in tako v Laškem trepetajo ob vsakem večjem nalivu in čakajo, kaj jim bo prinesel. Naj se država in občina zamislita nad vsemi temi dejstvi, ali je resnično potrebna človeška žrtev, da se bo kaj dolgoročno in konkretno naredilo za izboljšanje poplavne varnosti občine Laško.

12 LITERATURA

1. ARSO. 2006. *Naravne nesreče*. Dostopno prek: http://www.arso.gov.si/vreme/poro%C4%8Dila%20in%20projekti/NARAVNE_NESRECE.pdf (29. april 2011).
2. Barber, Nicola. 2006. *Požari in poplave*. Ljubljana: Založba Grlica.
3. Brilly, Mitja. 1994. *Zaščita pred poplavami: priročnik*. Ljubljana: Fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo.
4. Centralna redakcija. 2010. Slovenija se bojuje z vodno ujmo. *Žurnal24.com*, 18. september. Dostopno prek: <http://www.zurnal24.si/slovenija/poplave-povzrocajo-kaos-184865/clanek> (15. maj 2011).
5. Cepuš, Milena. 2011. Intervju z avtorico. Laško, 9. maj.
6. Franetič, Janko. 2011. Intervju z avtorico. Laško, 14. maj.
7. Hidrosvet, d. o. o. 2004. *Ureditev Savinje pod Laškim – 1. faza*. Celje: interno gradivo.
8. --- 2010a. *Savinja v Laškem: predlog interventnih ukrepov po poplavi septembra 2010*. Celje: interno gradivo.
9. --- 2010b. *Sanacija visokovodnih nasipov in ureditev desnega brega Savinje na območju Aqua Roma v Rimskih Toplicah*. Celje: interno gradivo.
10. Hrastnik, Janez. 2011. Intervju z avtorico. Laško, 23. maj.
11. International Strategy for Disaster Reduction. 2006. *Disaster statistics*. Dostopno prek: <http://www.unisdr.org/disaster-statistics/pdf/isdr-disaster-statistics-occurrence.pdf> (20. maj 2011).
12. Inženiring za vode, d. o. o. 2008. *Strokovne podlage za vode in vodno gospodarstvo občine Laško*. Ljubljana: interno gradivo.
13. Komac, Blaž, Karel Natek in Matjaž Zorn. 2008. *Geografski vidiki poplav v Sloveniji*. Ljubljana: ZRC.

14. Komisija za oceno škode po naravnih nesrečah pri Izvršnem svetu SO Laško. 1991a. *Zaključno poročilo o ocenjeni škodi, ki je nastala zaradi poplave z dne 1/11-1990 na območju občine Laško*. Laško: interno gradivo.
15. --- 1991b. *Sanacijski program*. Laško: interno gradivo.
16. --- 1991c. *Poročilo o porabi solidarnostnih sredstev za sanacijo škode po poplavi 1990*. Laško: interno gradivo.
17. Komisija za pregled in oceno škod ter dokumentacije za sanacijo. 1990. *Sanacija poškodb na vodnogospodarskih in komunalnih objektih*. Laško: interno gradivo.
18. Malešič, Marjan ur., Marko Polič, Iztok Prezelj, Vladimir Prebilič, Uroš Svete, Erik Kopač, Grega Repovš, Renata Kranjčec, Klemen Grošelj, Jelena Trifunovič, Drago Napotnik, Milivoj Dolščak, Julij Jeraj, Robert Kus, Milena Drobnik Jeraj in Denis Risman. 2004. *Krizno upravljanje in vodenje v Sloveniji: izzivi in priložnosti*. Ljubljana: FDV.
19. Ministrstvo za okolje in prostor. 2010. *Poplava spremeni vse: Odprava posledic poplav september 2010*. Ljubljana.
20. Mlinšek, Sluga, Marjana. 2011. Intervju z avtorico. Laško, 9. maj.
21. MMC RTV SLO. 2010. Povodenj pustošila po Vipavski dolini in Dolenjski. RTV SLO, 18. september. Dostopno prek: <http://www.rtv slo.si/okolje/foto-video-povodenj-pustosila-po-vipavski-dolini-in-dolenjski/239581> (10. maj 2011).
22. MORS. *Civilna zaščita*. Dostopno prek: <http://www.sos112.si/slo/page.php?src=cz1.htm> (30. april 2011).
23. Neubauer, Niki. 2010. *Vremenske skrajnosti: mogočne sile narave*. Ljubljana: Mladinska knjiga.
24. *Občina Laško*. Dostopno prek: <http://www.lasko.si> (7. maj 2011).
25. --- 1998a. *Končno poročilo po poplavi 5. 11. 1998 na območju občine Laško*. Laško: interno gradivo.
26. --- 1998b. *Katastrofalna poplava v občini Laško*. Laško: interno gradivo.

27. --- 1998c. *Poročilo o povzročeni škodi po poplavi 5. novembra 1998 na objektih in komunalni infrastrukturi v upravljanju Komunale Laško*. Laško: interno gradivo.
28. --- 1998č. *Sanacijski program za kmetije prizadete od poplav v novembru 1998*. Laško: interno gradivo.
29. --- 2000. *Korigiran sanacijski program za odpravo posledic poplav v obdobju september – november 1998 na območju občine Laško*. Laško: interno gradivo.
30. --- 2009. *Ocena ogroženosti občine Laško*. Dostopno prek: <http://www.lasko.si/media/zir-ogrozenost.pdf> (3. maj 2011).
31. --- 2010a. *Javni apel po nujnem reševanju poplavne ogroženosti Občine Laško*. Dostopno prek: <http://www.lasko.si/media/apel-mop.pdf> (5. maj 2011).
32. --- 2010b. *Poročilo o posledicah poplav 17.9 – 19.9.2010 v občini Laško*. Laško: interno gradivo.
33. --- 2010c. *Končno poročilo o nesreči – poplavi 17. – 19.9.2010*. Laško: interno gradivo.
34. --- 2010č. *Prijava škode na kmetijskih kulturah*. Laško: interno gradivo.
35. --- 2010d. *Prijava škode zaradi poplave dne 18. in 19. september 2010*. Laško: interno gradivo.
36. --- 2010e. *Odprava posledic naravnih nesreč 2010 v občini Laško*. Laško: interno gradivo.
37. --- 2011a. *100 letne poplavne vode zaradi poplavljanja Savinje 1998*. Laško: interno gradivo.
38. --- 2011b. *Poročilo o nesreči/poplavi 17.-19.9.2010*. Laško: interno gradivo.
39. --- 2007. *Občinski načrt zaščite in reševanja ob poplavah*. Dostopno prek: <http://www.lasko.si/media/zir-poplava.pdf> (20. april 2011).
40. Peklar, Irena. 2011. Intervju z avtorico. Laško, 8. maj.

41. *Protokol o ureditvi medsebojnih razmerij pri soinvestiranju regulacije Savinje na odseku od Zdravilišča Laško do mostu Jagoče in Rečice do izliva v Savinjo do prodne pregrade.* 2006. Ljubljana: interno gradivo.
42. Senica, Jože. 2011. Intervju z avtorico. Laško, 10. maj.
43. Uprava RS za varstvo narave, izpostava Celje. 1998. *Vodna ujma 1998 na vodnem območju Savinje in Sotle.* Celje: Uprava RS za varstvo narave

PRILOGE

PRILOGA A: OBRAZEC INTERVJUJA Z G. JOŽETOM SENICO

Ime in priimek

1. Kako bi ocenili pripravljenost CZ na poplavo leta 2010?
2. Kaj menite o sodelovanju pri poplavi z drugimi pomembnimi akterji (gasilci, policija itd.)
3. Kako gledate na sanacijo poplavljenih območij po poplavi 2010, je bilo storjeno dovolj?
4. Menite, da sta se CZ in občina kaj naučili iz poplav lanskoletnih poplav, in če ste takšnega mnenja, kakšne nauke so iz te poplave potegnili?
5. Ali menite, da bi lahko z boljšo preventivo pred poplavami tako veliko škodo zmanjšali?
6. Kako gledate na dejstvo, da se gradijo novi objekti na območju, ki ga poplave vedno prizadenejo (Thermana Laško, Tuš center)?
7. Ali menite, da so sami občani občine dovolj osveščeni glede poplav na njihovem območju in da tudi sami naredijo dovolj za svojo varnost in varnost svojega imetja ob poplavah?
8. Menite, da bi občina Laško morala več sredstev vlagati v poplavno varnost same občine?
9. S kakšnimi ukrepi bi se po Vašem mnenju lahko povečala poplavna varnost same občine oz. se zmanjšal obseg poplav?

PRILOGA B: OBRAZEC INTERVJUJA Z G. JANKOM FRANETIČEM

Ime in priimek:

1. Kako bi ocenili pripravljenost CZ na poplavo leta 1998?
2. CZ občine je bila po poplavah 1998 pohvaljena s strani SV za dobro koordinacijo dela, kako bi Vi ocenili sodelovanje z drugimi pomembnimi akterji ob poplavi (SV, gasilci, policija itd.)

3. Kako gledate na sanacijo poplavljenih območij po poplavi 1998? Je bilo storjeno dovolj?
4. Menite, da sta se CZ in občina kaj naučili iz poplav leta 1998, in če ste takšnega mnenja, kakšne nauke so iz te poplave potegnili?
5. Ali menite, da bi lahko z boljšo preventivo pred poplavami tako veliko škodo zmanjšali?
6. Kako gledate na dejstvo, da se gradijo novi objekti na območju, ki ga poplave vedno prizadenejo (Thermana Laško, Tuš center)?
7. Ali menite, da so sami občani občine dovolj osveščeni glede poplav na njihovem območju in da tudi sami naredijo dovolj za svojo varnost in varnost svojega imetja ob poplavah?
8. Menite, da bi občina Laško morala več sredstev vlagati v poplavno varnost same občine?
9. S kakšnimi ukrepi bi se po Vašem mnenju lahko povečala poplavna varnost same občine oz. se zmanjšal obseg poplav?

PRILOGA C: OBRAZEC INTRVJUJA Z OBČANI OBČINE LAŠKO IN PIVOVARMO LAŠKO D.D.

Ime in priimek intervjuvanca ter naslov bivanja/dejavnosti:

1. Kolikokrat ste bili poplavljen v zadnjih dvajsetih letih (ste bili poplavljenih leta 1990, 1998 ter 2010)
2. Katerega leta je bila poplava najhujša?
3. Ste vedeli, kako ravnati ob takih primerih?
4. Ali ste sami kaj storili, da bi škoda ob poplavah bila manjša?
5. Kako ocenjujete delo pristojnih organov in služb (civilna zaščita, policija, gasilci itd.) ob samih poplavah, so storili dovolj?
6. Kaj menite o sami sanaciji po poplavah?

7. Ali se je kdaj porajala ideja, da bi preselili svojo dejavnost na manj ogroženo lokacijo?
8. Menite, da občina vlaga dovolj sredstev za poplavno varnost občine?
9. Kaj bi se po Vašem mnenju moralo spremeniti, da poplave v občini ne bi bile tako obsežne?